Players

Laki-info

JALKAPALLON PELAAJAYHDISTYS

PELIN JA PELAAJAN PUOLELLA

Jalkapallon Pelaajayhdistys – Pelin ja pelaajan puolella

Liity jäseneksi nyt!

Seuraa meitä somessa! Jalkapallon Pelaajayhdistys @FPAFinland

Yhteyspäällikkö Panu Autio, +358 40 7022710, panu.autio@jpy.fi
Toiminnanjohtaja Markus Juhola, +358 50 5960727, markus@jpy.fi

Sisällys

Saatesanat 4

Milloin pelaajasopimus on työsopimus ja milloin ei? 6

Pelaajasopimuksen irtisanominen
sekä korvausvelvollisuus 10

Pelaajien oikeudet vuosilomaan 14

Pelaajan oikeus palkkaturvaan 18

Pelaajan tapaturmaturva 22

Agenttisopimukset 26

Pelaajan tulojen rahastointi 32

Henkilökuva 34

Lehdessä käytetyt kuvat ovat kuvituskuvia eikä niissä esiintyvät pelaajat tai joukkueet liity kyseisiin juttuihin.

Saatesanat

Jalkapalloilijan oikeudellinen asema on muuttunut huomattavasti 2000-luvun aikana. Osittain tämä on johtunut urheilujärjestöjen (Suomen Palloliitto, UEFA ja FIFA) omien sääntöjen muuttumisesta mutta ennenkaikkea muuttuneesta oikeuskäytännöstä ja sen johdosta tapahtuneista lainsäädäntömuutoksesta.

Tähän infoon on koottu niitä asiakokonaisuuksia, joista pelaajat viimeisen viiden vuoden aikana ovat eniten kysyneet. Tarkoitus ei siten ole ollut yrittää selvittää jalkapalloilijan oikeudellista asemaa kokonaisuudessaan vaan keskittyä tietyihin asiakokonaisuuksiin. Asiakokonaisuudet ovat usein juridisesti laaja-alaisia ja ”yhtä ainoaa totuutta” ei aina ole edes olemassa. Sen vuoksi tähän asiakokonaisuudet on tässä pyritty esittämään pääpiirteittäin ja tarkoitus on, että tämän esityksen lukemalla jalkapalloilijalla on verraten hyvät lähtötiedot oman asiansa harkintaan.

Pelaajayhdistyksen jäsenmäärä on kasvannut voimakkaasti viime vuosina. Kasvua on tapahtunut nimenomaan Ykkösen ja Kakkosen sekä naisten osalta. Usein epäselvyyttä on aiheuttanut oman pelaajasopimuksen juridinen luonne ja se, mitä siitä käytännössä seuraa. Sen vuoksi tässä on selvitetty sitä, millä perusteella pelaajasopimusta voidaan pitää työsopimuksena. Sopimuksen oikeudellinen luonne on sen vuoksi tärkeä, että sen perusteella sopimussuhteeseen joko tulee tai ei tule sovellettavaksi huomattava määrä lakipykäliä, joista pelaajasopimuksessa ei välttämättä mitään mainintaa.

Jalkapalloilijoiden kysymysten kärjessä on vuosittain myös kysymykset siitä, millä perusteella minä tai seura voi irtisanoa tai purkaa pelaajsopimuksen ja mitä siitä seuraa. Jalkapalloilijat tietävät, että työsuhteisilla pelaajilla on oikeus vuosilomaan ja vuosilomapalkkaan mutta käytäntö on vieläkin erittäin kirjavaa, joskus jopa liigajoukkueiden parissa. Sen vuoksi pelaajan on hyvä tietää, mikä hänen oikeutensa vuosilomaan on ja miten siitä on imoitettava. Taloudellisen taantuman johdosta seurojen taloudellinen asema on ollut koetuksella eikä viime vuosien seurakonkursseilta ole vältytty. Sen vuoksi jalkapalloilijan oikeus palkkaturvaan on tärkeä.

Ehkä eniten viimevuosina todella hankalia kysymyksiä on aiheuttanut pelaajan oikeus tapaturmakorvauksiin. Se jontuu tapausten lääketieteellisestä ja oikeudellisesta luonteesta ja eritoten tapahtuman ja seurauksen välisestä syy-yhteyden arvioinnista. Urheilijan ammatti on erittäin tapaturma-altis, se on monin verroin tapaturma-alttiimpi kuin vaarallisempana pidetty rakennustyöntekijän ammatti. Samanaikaisesti urheilijan tapaturmaoikeus on paljon rajoitetumpi kuin muiden työntekijöiden. Tästä seuraa usein korvausongelmia vakuutusyhtiöiden kanssa. Sen vuoksi pelaajan on hyvä tietää, mikä hänen tapaturmaturvansa on. Nuoret urheilijat eivät aina tule ajatelleeksi sitä, mutta pelinä jalkapallo on fyysinen eikä pysyvän työkyvyttömyyden riskiä voi missään nimessä sivuttaa.

FIFAn tekemän sääntömuutoksen myötä agenttitoiminnasta on tullut entistä ”villiimpää”. Jos solmit agenttisopimuksen, varsinkin jos teet sen ulkomaisen agentin kanssa, oikeudelliset riskit voivat taloudellisesti olla huomattavat. Riskejä voi eliminoida tekemällä hyvän agenttisopimuksen. Sen vuoksi on hyvä tietää, mitä seikkoja agenttisopimusta tehdässä olisi hyvä harkita. Riidat pelaajien ja agenttien välillä ovat selvässä kasvussa ja mikään ei viittaa siihen, että tilanne olisi menossa parempaan suuntaan, ainakaan kansainvälisellä mittarilla. Toisaalla agentti voi olla paras kumppanin omaa kansainvälistä uraa luotaessa.

Lopuksi on hyvä mieltää vain urheilijoille räätälöity keino minimoida omia veroja, jos urheilu-uran ansiot ovat suurehkot. Tulojen rahastointi on kelpo väline hyvään verosuunnitteluun.

Jatkossa on tarkoitus tuoda eri oikeudellisia asiakokonaisuuksia esille sitä mukaan, kun pelaajat niistä alkavat kysyä.

Terveisin
Mika Palmgren

Milloin pelaajasopimus on työsopimus ja milloin ei ?

Jos pelaajan sopimus arvioidaan työsopimukseksi, tulee silloin sovellettavaksi useita lainsäännöksiä vaikka niistä ei olisi mitään sovittu pelaajasopimuksessa.

Pelaajasopimus ei ole aina työsopimus. Esimerkiksi veikkausliigatasolla useiden pelaajien pelaajasopimukset ovat työsopimuksia, mutta taas vastaavasti naisten vastaavalla tasolla useat sopimukset eivät ole työsopimuksia.

Pelaajasopimus on työsopimus, jos se täyttää työsopimuslaissa määritellyt tunnusmerkit. Sillä ei ole merkitystä, mitä osapuolet ovat sopineet sopimuksen luonteesta. Sen vuoksi pelaajasopimuksessa oleva määräys siitä, että ”tämä sopimus ei ole työsopimus”, ei päde, jos pelaajasopimus täyttää työsopimuksen tunnusmerkit.

Pelaajasopimus on työsopimus, jos seuraavat tunnusmerkit täyttyvät:

1. Pelaaja on sitoutunut tekemään henkilökohtaisesti työtä seuralle. Jalkapallon pelaaminen on työsopimuslain mukaista työtä ja urheilussa työn teon henkilökohtaisuus on välttämätöntä.

2. Pelaaja on sitoutunut siihen, että seuralla on mahdollisuus antaa työn tekoon liittyviä ohjeita ja seura voi valvoa pelaajan työntekoa. Työntekoon liittyvien ohjeiden noudattaminen perustuu nimenomaan sopimukseen tai asemaan. Periaatteessa seura voi määrätä hyökkääjän pelaamaan puolustuksessa tai farmijoukkueessa, jos siitä on erikseen sovittu.

3. Pelaaja saa työstä palkkaa tai muuta vastiketta. Jalkapalloilijan ammatissa yleensä kaikki muut tunnusmerkit täyttyvät mutta vastikkeellisuus-tunnusmerkki voi olla tulkinnanvarainen. Jos pelaaja saa seuralta vain kulukorvauksia, jotka ovat todellisia ja yleensä verohallituksen ohjeiden mukaisia määrältään, ei pelaaja saa vastiketta. Kulujen täytyy vastata todellisia kuluja eikä kuluja voida maksaa esimerkiksi ottelun lopputuloksen perusteella. Vastikkeellisuus ei välttämättä ole rahaa vaan se voi olla erilaista rahanarvoista etuutta, kuten autoetu, asuntoetu, ruokailuetu tai esimerkiksi puhelinetu.

Työsopimuslakia ei sovelleta tavanomaiseen harrastustoimintaan, jossa pelaaja voi itse harkita milloin tulee harjoituksiin tai peleihin eikä hänellä ole sen suhteen mitään sopimusvelvoitteita eikä hän ole velvollinen noudattamaan

kenenkään käskyjä eikä hänelle makseta harrastustoimintaan osallistumisesta rahaa tai muuta vastiketta.

Jos pelaajan sopimus arvioidaan työsopimukseksi, tulee silloin sovellettavaksi useita lainsäännöksiä vaikka niistä ei olisi mitään sovittu pelaajasopimuksessa. Jos sopimus ei ole työsopimus, sovellettavaksi tulee lähtökohtaisesti vain se, mitä sopimukseen on kirjoitettu. Pelaajasopimukseen, joka on luonteeltaan työsopimus, sovelletaan esimerkiksi työsopimuslain irtisanomista ja purkamista koskevia määräyksiä, lomauttamista koskevia määräyksiä, palkanmaksua ja sen määrää koskevia määräyksiä, palkkaturvalakia, vuosilomalakia, työttömyysturvalakia jne.

Palloliiton säännöissä ja määräyksissä pelaajat on jaettu ammattilaisiin, sopimuksellisiin amatööreihin ja amatööreihin. Tällä jaolla ei kuitenkaan ole merkitystä silloin, kun arvioidaan pelaajasopimuksen laatua ja luonnetta.

Palloliiton säännöissä ja määräyksissä pelaajat on jaettu ammattilaisiin, sopimuksellisiin amatööreihin ja amatööreihin. Tällä jaolla ei kuitenkaan ole merkitystä silloin, kun arvioidaan pelaajasopimuksen laatua ja luonnetta.

Pelaajasopimuksen irtisanominen sekä korvausvelvollisuus

Pelaaja saa purkaa työsopimuksen, jos työnantaja rikkoo tai laiminlyö työsopimuksesta tai laista johtuvia, työsuhteessa olennaisesti vaikuttavia velvoitteitaan.

HÅKANS
GATORADE
FELIX
KANAVA.fi
GATORA

Työsopimuslakia sovelletaan vain niihin pelaajasopimuksiin, jotka ovat työsopimuksia. Työsopimuksen käsite on kerrottu edellisellä sivulla. Jos kyseessä ei ole työsopimus, sovelletaan sopimuksen irtisanomiseen ja purkamiseen käytännössä vain sitä, mitä sopimuksessa on sovittu.

Sopimusoikeudelliset periaatteet ja sopimuksen pätevyyttä koskevat säännöt voivat tulla oikeustoimilain nojalla sovellettavaksi. Seuraava koskee vain sellaisia pelaajasopimuksia, jotka ovat luonteeltaan työsopimuksia.

Sopimuksen irtisanominen ja purkaminen ovat oikeudellisesti eri käsitteitä. Purkaminen perustuu lähtökohtaisesti toisen osapuolen olennaiseen sopimusrikkomukseen ja irtisanominen ei välttämättä vaadi aina edes perusteita. Tosin työnantajan irtisanoessa sopimuksen työsopimuslaki asettaa irtisanomiselle myös omat perusteet.

Urheilussa ja erityisesti jalkapalloilussa pelaajasopimukset ovat lähes aina määräaikaisia eli ne alkavat sovittuna päivänä ja päättyvät sovittuna päivänä. Määräaikaista pelaajasopimusta ei seura tai pelaaja voi irtisanoa kesken sopimuskauden, ellei pelaajasopimuksessa nimenomaisesti ole sovittu määräaikaisen sopimuksen irtisanomisoikeudesta. Näin harvoin on, vaikka monesti siihen olisi tarvetta.

Edellä mainittu sääntö koskee myös pelaajia. Määräaikaisen sopimuksen voi käytännössä päättää ennen sovittua määräaikaa vain sopimalla päättämisestä seuran kanssa tai sopimuksen päättämiselle tulee olla työsopimuslaissa mainittu purkuperuste.

Jos seura ajautuu konkurssiin, pelaajasopimus päättyy 14 vuorokauden kuluessa konkurssiin asettamisesta riippumatta sopimuksen määräaikaisuudesta.

Seura saa purkaa määräaikaisen työsopimuksen vain erittäin painavasta syystä. Tällaisena syynä voidaan pitää työntekijän työsopimuksesta tai laista johtuvien, työsuhteeseen olennaisesti vaikuttavien velvoitteiden niin vakavaa rikkomista tai laiminlyöntiä, että seuralta ei voida kohtuudella edellyttää sopimussuhteen jatkamista.

Pelaaja saa purkaa työsopimuksen, jos työnantaja rikkoo tai laiminlyö työsopimuksesta tai laista johtuvia, työsuhteessa olennaisesti vaikuttavia velvoitteitaan niin vakavas-

ti, että työntekijältä ei voida kohtuudella edellyttää sopimussuhteen jatkamista. Oikeuskäytännössä on katsottu, että esimerkiksi kahden erääntyneen palkan maksun laiminlyönti on purkamisperuste. Purkaminen tulee kuitenkin tehdä ennen kuin ko. palkat on maksettu. Lähtökohtaisesti purkaminen on tehtävä 14 vuorokauden kuluessa perusteen toteamisesta. Oleellista on huomata, että ennen purkamista toiselle on annettava mahdollisuus tulla kuulluksi purkamisen syistä. Kuulemispyyntö on syytä tehdä sähköpostilla tai muutoin todisteellisesti ja kuulemiseen olisi hyvä varata aikaa ainakin vuorokausi. Kuulemispyynnön jälkeen on toiselle osapuolelle vielä toimitettava erillinen päättymisilmoitus.

Jalkapalloilussa on tärkeää tietää, että purkamisen jälkeen Palloliitto myöntää uudelle seuralle pelaajan oikeudet ja peliluvan, jotta ammatinharjoittaminen voi jatkua. Tämän takia purkamistapauksissa on otettava huomioon sekä lainsäännökset että Palloliiton säännöt ja määräykset. Jos seura on päättänyt työsopimuksen laittomasti, on seuran maksettava korvausta työsopimuksen perusteettomasta päättämisestä. Jos työntekijä on purkanut työsopimuksen sellaisesta syystä, joka on johtunut työnantajan tahallisesta tai huolimattomasta menettelystä (esim. maksamattomat palkat ja muut laiminlyönnit), seuran on korvattava pelaajalle vahinko. Lähtökohtaisesti korvaus on vähintään kolmen ja enintään 24 kuukauden palkka. Käytännössä määräaikaisissa sopimuksissa palkka määräytyy usein sopimuskauden loppuun.

Korvauksen määrää arvioitaessa voidaan ottaa huomioon se seikka, että työntekijä on tehnyt uuden työsopimuksen ja saanut sen perusteella palkkaa ja se voi vähentää maksettavaa korvausta. Korvaus voi olla 3 kuukautta vähemmän, jos seura on purkanut sopimuksen ilman tahallisuutta tai tuottamusta. Tämä on kuitenkin harvinaista.

Jos pelaaja purkaa sopimuksen laittomasti, on hänen maksettava seuralle aiheutunut vahinko. Vahingon suuruus voi olla huomattavakin, jos seura on maksanut pelaajasta esimerkiksi agenttipalkkioita tai vastaavia korvauksia.

Pelaajien oikeudet vuosilomaan

Pelaajalla on oikeus vuosilomaan, jos pelaajasopimus tulkitaan työsopimukseksi.

NISSAN
JYVÄSKYLÄ
HARVIA
Muurametalot
KESKIMAA
Fimpe
20

Jos pelaajasopimus ei ole työsopimus, ei pelaajalla ole oikeutta vuosilomaan. Vuosilomaan liittyvät oikeudet määräytyvät vuosilomalain mukaan. Koska jalkapalloilussa ei ole työehtosopimuksia, on vuosilomalaki ensisijainen lähtökohta.

Yleisissä sopimusehdoissa voi olla sovittu vuosilomaoikeuksista yleisesti, mutta vuosilomalain tietyistä säännöistä ei voi toisin sopia. Vuosilomaoikeus kertyy 1.4.–31.3. väliseltä ajalta. Tätä aikaa kutsutaan lomamääräytymisvuodeksi. Jos sopimus on kestänyt 31.3. mennessä alle vuoden, saa pelaaja jokaiselta kalenteri kuukaudelta 2 vuosilomapäivää ja sen jälkeen, kun sopimus on kestänyt yli vuoden, kaksi ja puoli päivää per kuukausi. Jos pelaaja on loukkaantunut, kertyy hänelle vuosilomaa sairausajalta, kuitenkin enintään 75 päivän ajalta.

Yleensä pelaajasopimuksessa on sovittu kuukausipalkasta. Pelaaja saa tuon kuukausipalkan vuosiloman ajalta. Myös piste- ja bonusrahat on otettava huomioon palkkaa laskettaessa samoin kuin korvattavat luontoisetuudet (esimerkiksi asuntoetu tai autoetu), jos ne eivät ole käytettävissä vuosiloman aikana. Jos palkka on tuntipalkka tai joku muu peruste, lasketaan vuosilomakorvauksen määrä prosenttiperusteisesti (9 % tai 11,5 %) tai keskimääräisen päiväpalkan kerrointaulukon mukaan. Vuosilomapalkka on maksettava ennen loman alkua. Vuosiloma annetaan pelaajalle 1.5.–30.9 välisenä aikana työnantajan määräämänä aikana.

Kun jalkapallo on kesälaji, loma tulisi antaa viimeistään 31.12. mennessä, jos sitä ei ole voitu 30.9. mennessä kokonaan tai osaksi antaa. Osapuolet voivat kuitenkin sopia, että loma voidaan pitää seuraavana vuonna 31.3. mennessä. Lähtökohtaisesti loma tulisi antaa kokonaan kerralla mutta se on annettava ainakin siten, että lyhin jakso on 12 päivää (eli kaksi viikkoa, sunnuntaita ei lasketa mukaan viikkoon). Muilta osin voidaan sopia loman pitämisestä osissa.

Seuran yksipuolinen ilmoitus ei ole sopimista. Yhtä tärkeää on myös huomata, että ”vapaapäivät, jolloin seura ei järjestä harjoituksia”, eivät ole vuosilomapäiviä, ellei niistä ole erikseen sovittu. Loma-ajankohdasta olisi ilmoitettava vähintään kuukautta ennen, kuitenkin vähintään kaksi viikkoa ennen loman alkamista. Jos pelaaja tulee loman

alkaessa työkyvyttömäksi, pelaajan kannattaa pyytää seuralta vuosiloman siirtoa. Vuosiloman aikana pelaajalla ei voi olla työtehtäviä hoidettavanaan. Tämä tarkoittaa esimerkiksi seuran tilaisuuksiin osallistumista. Periaatteessa se tarkoittaa myös sitä, ettei pelaajalla ole velvollisuutta osallistua tai tehdä vapaaehtoisia harjoituksia loman aikana, joskin tämä lienee yleensä pelaajan omakin tahto kuntonsa ylläpitämiseksi.

Jos työsuhteen päättyessä pelaaja ei ole saanut palkallista vuosilomaa, on hänelle maksettava työsuhteen päättyessä vastaavan suuruinen lomakorvaus. Jos lomakorvaukset ovat maksamatta, on niitä vaadittava kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä lukien, jolloin loma olisi pitänyt antaa.

Jos pelaaja tulee loman alkaessa työkyvyttömäksi, pelaajan kannattaa pyytää seuralta vuosiloman siirtoa.

Pelaajan oikeus palkkaturvaan

Jos pelaajasopimus ei ole työsopimus, on maksamattomista palkoista vastuussa vain sopimuskumppanina oleva seura.

SINUHE
stadium
umbro
Halto
LAHTI ENERGIA
BE
BE GROUP
Halto

Palkkaturvalain tarkoituksena on turvata työntekijän työsuhteesta johtuvien saatavien maksaminen työnantajan maksukyvyttömyyden varalta. Tällöin valtio suorittaa työsuhteesta johtuvat saatavat työntekijälle ja perii maksamansa palkan takaisin työnantajalta. Valtio toimii asiassa palkkasaatavan maksun takaajana. Tässä oleellista on, että pelaajasopimus arvioidaan työsopimukseksi.

Jos pelaajasopimus ei ole työsopimus, on maksamattomista palkoista vastuussa vain sopimuskumppanina oleva seura. Työntekijällä on oikeus palkkaturvaan, jos työ on tehty Suomessa. Siten myös Suomeen tulleet ulkomaiset pelaajat ovat oikeutettuja palkkaturvaan. Palkkaturvaa on haettava kolmen kuukauden kuluessa palkan erääntymisestä lukien. Yleensä palkka erääntyy maksettavaksi kerran kuukaudessa. Jos palkka on erääntynyt, sitä ei ole maksettu eräpäivänä ja pelaaja ja seura sopivat myöhäisemmästä maksuajankohdasta, mutta palkkaa ei tuolloinkaan makseta, lasketaan eräpäivä pääsääntöisesti alkuperäisestä eräpäivästä.

Erääntyneille palkkasaataville ei kannata yleensä antaa enempää kuin kaksi kuukautta maksuaikaa, mikäli haluaa säilyttää oikeutensa palkkaturvaan. Palkkaturvaa haetaan työnantajan kotipaikan ELY-keskukselta. Palkkaturvahakemuksia saa ELY-keskuksen nettisivuilta. Mikäli kyse on vahingonkorvauksesta esimerkiksi laittomasti päätetyn pelaajasopimuksen johdosta, palkkaturvaa voidaan hakea kolmen kuukauden kuluessa lainvoimaisen tuomion julistamisesta lukien. Näissä tilanteissa nostetaan siten ensin vahingonkorvauskanne, josta pitää saada oikeuden ratkaisu ja tuon ratkaisun jälkeen palkkaturvahakemus voidaan jättää. Jotta palkkaturvaa voitaisiin saada, työnantajan on oltava maksukyvytön.

Maksukyvyttömyys tarkoittaa esimerkiksi konkurssia tai sitä, ettei työnantaja pysty maksamaan ajallaan riidattomia saatavia. Mikäli työnantaja kiistää palkkaturvahakemuksen kohteena olevat palkat perusteeltaan tai määrältään, tulee palkkaturvahakemus usein hylätyksi. Se ei tarkoita sitä, että saatavat olisivat aiheettomia. Palkkaturvaviranomainen ei vain tutki saatavan perustetta. Tuolloin täytyy jättää kanne oikeuteen ja oikeuden tulee selvittää riidanalaisten saatavien peruste ja vasta sen jälkeen palkkaturva voi maksaa erääntyneitä palkkoja.

Palkkaturvaviranomainen voi myös kieltäytyä palkkaturvan maksamisesta, mikäli asiassa on syytä epäillä palkkaturvalain mukaista väärinkäyttöä. Väärinkäyttö voi olla esimerkiksi sellaista järjestelyä, jolla yritetään nimenomaan saada palkkaturvaa erilaisilla sopimuskuvioilla. Palkkaturvan enimmäismäärä on 15 200 euroa (enimmäismäärä voi muuttua vuosittain) yhtä työntekijää ja työnantajaa kohden. Palkkaturvana voidaan maksaa myös tavanomaiset ja kohtuuliset kustannukset, esimerkiksi matkakustannukset. Seuran kanssa ei kannata tehdä sellaisia sopimuksia jo erääntyneistä palkoista, joissa pelaaja menettää oikeutensa palkkaturvaan.

Seuran kanssa ei kannata tehdä sellaisia sopimuksia jo erääntyneistä palkoista, joissa pelaaja menettää oikeutensa palkkaturvaan.

Pelaajan tapaturmaturva

Jos pelaajasopimus on työsopimus ja pelaaja ansaitsee urheilemisesta yli 11 400 euroa vuodessa bruttona, on seuran otettava pelaajalle urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvaa koskeva vakuutus.

PRISMA
adidas
INTERSPORT
MVR-YHTYMÄ
PRISMA
Terveystalo
PRM
Yhtiö Oy

Pelaajan tapaturmaturva määräytyy lisenssivakuutusta koskevien ehtojen ja/tai urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvaa koskevan lain säännösten perusteella. Lisenssivakuutusten ehdot voivat vaihdella ja niiden sisältö määräytyy pääasiassa noiden ehtojen mukaan. Ne kannattaa aina hankkia itselleen.

Pääsääntöisesti lisenssivakuutukset korvaavat hoitokuluja tiettyyn euromäärän asti sekä pysyviä vammoja vamman haitta-asteen mukaan. Sen sijaan tapaturmaeläkettä tai päivärahaa koskevia ehtoja niissä ei ole. Mikäli pelaajasopimuksesi ei ole työsopimus tai ansaitset urheilemisesta vuodessa vähemmän kuin 11 400 euroa bruttona, on lisenssivakuutus käytännössä ainoa vakuutus, josta voit korvausta saada. Lisäksi pelaajalla voi olla oikeus sairausvakuutuslain mukaisiin korvauksiin kuten pääsääntöisesti kaikilla kansalaisilla.

Jos pelaajasopimus on työsopimus ja pelaaja ansaitsee urheilemisesta yli 11 400 euroa vuodessa bruttona (euromääräinen raja voi muuttua vuosittain), on seuran otettava pelaajalle urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvaa koskeva vakuutus. Kyseinen vakuutus korvaa ne vahingot, jotka ovat johtuneet tapaturmasta. Tapaturma on äkillinen ja odottamaton ulkoisen tekijän eli esimerkiksi toisen pelaajan aiheuttama tapahtuma, josta seuraa vamma tai sairaus.

Tapaturman pitää tapahtua peli- tai urheilusuorituksen yhteydessä tai ohjatussa, valvotussa tai harjoitteluohjelman mukaisessa harjoittelussa tai urheilijan ollessa siirtymässä asunnoltaan tai majoitustiloista kilpailu-, peli- tai harjoittelupaikalle tai sieltä takaisin tai peli-, kilpailu- tai harjoitusmatkoilla matkaohjelman mukaisessa toiminnassa tai urheilijan toimiessaan urheiluseuran määräyksestä seuran tai yhteisön edustajana edustustilaisuudessa taikka matkalla tällaiseen tilaisuuteen tai sieltä takaisin.

Vakuutuksesta voidaan korvata myös, vaikka tapaturmaa ei olisikaan, kuormittavaa yksittäistä liikettä suoritettaessa äkillisesti tapahtunut lihaksen tai jänteen kipeytyminen. Korvausta ei kuitenkaan makseta, jos kipeytymisen syynä on sairaus, todennäköisesti pääasiallisesti aikaisempi vam-

ma tai muusta syystä johtuva kudoksen heikentyminen taikka kudosvaurio. Yleensä rasitusvamma ilman tapaturmaa ei tule korvattavaksi.

Tärkeimmät korvattavat vahingot ovat vamman aiheuttamat hoitokulut, korvaus pysyvästä viasta ja haitasta sekä tapaturmaeläke urheilukyvyttömyyden ja pysyvän työkyvyttömyyden osalta silloin, jos pelaaja ei pysty enää tekemän mitään muutakaan työtä (esim. neliraajahalvaus). Käytännössä usein vammat eivät onneksi ole niin vakavia, että pelaaja ei pystyisi enää tekemään mitään työtä. Usein kysymys on siitä, että pelaaja ei pysty enää ammattimaisesti harjoittamaan omaa ammattiaan eli jalkapallon pelaamista. Tuolloin tapaturmaeläke voidaan myöntää viideksi vuodeksi. Käytännössä pelaaja usein kuntoutetaan. Periaatteessa tapaturmaeläkkeeseen liittyy 300 päivän omavastuuaika, jolloin pelaaja kuitenkin saa sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan. Sen jälkeen pelaajalla syntyy oikeus tapaturmaeläkkeeseen. Tapaturmaeläke on 85 prosenttia vuotuisista urheilija ansioista (ns. vuosityöansio). Vuosityöansion laskennan enimmäismäärä on kuitenkin 100 000 euroa. Pääsääntöisesti mikäli henkilö kykenee tapaturmaeläkkeen aikana tekemään muuta työtä ja saa siitä palkkaa, vähentyy maksettava eläke käytännössä tuon palkan määrän verran.

Tapaturmaeläkeasiat ovat käytännössä melko vaikeita lääketieteellisiä ja juridisia ongelmia. Sen takia asiassa kannattaa olla asiantuntijoihin yhteydessä jo heti vamman tapahduttua. Erittäin tärkeää on, että vammamekanismi on kuvattu hoitoasiakirjoissa oikein, potilaan oma tuntemus on kirjattu tarkkaan ja että hoitohistoria on asiakirjoihin merkitty ajallisesti oikein. Viimeaikainen oikeuskäytäntö ei ole estänyt korvauksen saamista niin sanotuissa monivammatapauksissa, joissa useat vammat yhdessä aiheuttavat urheilukyvyttömyyden mutta mikään vamma yksinään ei sitä tee. Korvauksia on tapaturmaeläkkeenä myös tuolloin maksettu.

Agenttisopimukset

Pelaajan kannattaa tarkasti miettiä, tarvitseeko hän edustajaa. Myös edustajan taustat on syytä tutkia huolellisesti.

LÄHITAPIOLA
CITYMARKET
TURKU
RAHIM
9

Suomen palloliiton edustajamääräykset tulivat voimaan 1.7.2015. Pelaajan edustajaksi voi ryhtyä luonnollinen henkilö eli ihminen tai oikeushenkilö eli yhtiö. Heidän maineensa on oltava moitteeton mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että yhtiö tai yksilö ei voi olla konkurssissa tai yleensäkin kelvoton tekemään sopimuksia.

Todennäköisesti myös sellaiset henkilöt, jotka on tuomittu vakavista talous- tai henkirikoksista tai dopingrikoksista eivät kelpaa edustajiksi. Edustajaksi eivät kelpaa myöskään sellaiset henkilöt, jotka ovat sopimussuhteessa liigaan, liittoon, maanosaliittoon kuten UEFAn tai FIFAn ja siitä toimesta ja edustajan toimesta voisi seurata eturistiriitoja.

Edustajatoiminnasta kyse on silloin, kun edustaja tarjoaa palveluita, jonka tarkoituksena solmia sopimus pelaajan ja seuran välillä. Samoin on tilanne, jos kyse on siirtosopimusten tekemisestä. Pelaajalla ja seuralla on aina oikeus käyttää edustajaa. Olennaista on, että joka kerta kun edustajasopimus on tehty, edustajan täytyy rekisteröidä sopimus asianosaisen maan liittoon. Suomessa Palloliitto rekisteröi edustajat ja rekisteröitymisen yhteydessä edustajat sitoutuvat noudattamaan edustajamääräyksiä. Juridisesti tämä on tärkeää, koska muutoin edustajaa sitoo lähtökohtaisesti vain pelaajan ja seuran välinen sopimus, joka voi pelaajan puolelta olla täysin yksipuolinen. Rekisteröimisen jälkeen edustajaa sitovat myös palloliiton edustajasäännöt. Jos aiot käyttää edustajan palveluita, tee sopimus aina kirjallisesti. Jos pelaaja tekee sopimuksen alle 18-vuotiaana, tulee hänen lakimääräinen holhoojansa, jolla tarkoitetaan yleensä vanhempia, allekirjoittaa sopimus, jotta se tulee voimaan.

Edustussopimus on velvoiteoikeudellinen sopimus ja kaikki se, mitä sopimukseen on kirjoitettu, sitoo myös allekirjoittanutta. Sen vuoksi ei ole yhdentekevää, minkälaisen sopimuksen pelaaja tekee.

Tärkeitä neuvoja, joista voi olla hyötyä ennen sopimuksen tekoa ja sen jälkeen.

- Selvitä vastapuolen taustat
- Mitä pelaajasiirtoja edustaja on tehnyt?
- Onko edustaja siirtänyt suomalaisia tai skandinaavisia pelaajia aiemmin?
- Toimiiko edustaja alueellisesti (esim. vain Pohjois-Italiassa) ja mitä yhteistyökumppaneita hänellä on eri maihin nähden?

- Toimiiko edustaja pääsääntöisesti vain tiettyihin seuroihin nähden (esim. Parma) eli kumpaa tahoa, uutta seuraa vai sinua, hän viime kädessä käytännössä edustaa?
- Millä tavoin edustaja ymmärtää sinun pelipaikan vaatimukset ja millä tavoin hän ymmärtää sinun vahvuudet ja heikkoudet pelaajana ja miten edustaja näkee sinun urasi kehityspolun?
- Jos edustaja edustaa tai on edustanut jotakin suomalaisia tai skandinaavisia pelaajia, soita heille ja kysy, miten homma on toiminut.
- Selvitä itsellesi, miksi tarvitset edustajaa ja mitä toivot edustajan tekevän.
- Sinun on syytä muistaa, että edustaja toimii ensisijaisesti liiketaloudellisista lähtökohdista.
- Ennen sopimuksen allekirjoittamista on syytä selvittää, onko edustaja yhteistyökykyinen, sillä pelaajasiirrot ovat usein monien tahojen (luovuttava seura, vastaanottava seura, pelaaja ja kaikkien em. edustajat) yhteistyön summa.

Jos kemiat eivät alusta asti toimi, kannattaa harkita sitoutumista ko. edustajaan. Jos taustat ovat kunnossa ja päätät tehdä edustajasopimuksen, mieti sopimukseen seuraavia asioita:

- **Sopimusosapuolet.** Jos sopimusosapuolena on jokin muu taho kuin edustaja (esim. tämän yhtiö), on syytä selvittää tämän yhtiön taustat!
- **Kuka täyttää edustajan sopimusvelvoitteen?** Jos sopimuskumppani on yhtiö, niin sopimukseen on hyvä merkitä, kuka yksityishenkilö on velvollinen täyttämään sopimuksessa sovitut edustajavelvoitteet. Muutoin yhtiö voi määrätä siihen ”kenet tahansa”.
- **Minkä maan ”kansalainen” sopimuskumppanisi on?** Jos sinulla tulee erimielisyyksiä edustajan kanssa, on todella tärkeää määritellä, minkä maan lain mukaan riidat ratkaistaan ja missä ja millä kielellä.
- **Sopimuksen kesto.** Jos et tunne edustajaa entuudestaan, älä tee kovin pitkää sopimusta. Jos edustaja ei täytä sinuun kohtaan ajateltuja velvoitteita, neuvottele määräaikaiseen sopimukseen sopimuksen irtisanomista koskeva ehto, että pääset sopimuksesta eroon, jos homma ei suju!

- **Sovi tarkkaan palkkion määrä.** Edustajamääräysten mukaan edustajan saama korvaus tulee laskea pelaajan sopimuksen koko keston aikana ansaitsemien bruttotulojen perusteella. Suositukseksi on ilmoitettu 3 prosenttia. Kyseessä on kuitenkin vain suositus. Sopimukseen kannattaa, varsinkin jos teet sopimuksen ulkomaisen edustajan kanssa, tarkemmin määritellä mistä palkkio muodostuu eli mistä sinulle maksetuista palkkioista (kuukausipalkka, asuntoetu, autoetu, pisterahat, bonusrahat, allekirjoituspalkkio ym.) sinun on palkkiota maksettava ja kuinka paljon ja milloin sekä miltä ajalta (esimerkiksi jos pelaajasopimus on voimassa kolme vuotta mutta edustajasopimus vain yhden vuoden, onko sinulla palkkiomaksuvelvoitetta siltä kahdelta vuodelta, jolloin edustajasopimus ei ollut edes voimassa!) Edustajamääräysten mukaan kaikki palkkiot tulee ilmoittaa Suomen Palloliitolle ja Palloliitto julkaisee vuosittain edustajille maksettujen korvausten kokonaissummat.
- **Verotus.** Tarkasta tuleeko edustajapalkkion päälle arvonlisävero ja oletko sen osalta maksuvelvollinen ja saatko omassa verotuksessasi vähentää maksamasi edustajapalkkion. Jos sopimuskumppanisi on muun maan kansalainen kuin työntekomaan, ole tarkkana! Jos edustaja on sinuun työsuhteessa, ole silloin erityisen varovainen, koska siitä voi tulla erittäin kallis sopimus.
- **Riitojen ratkaisut.** Kannattaa miettiä mikä taho ratkaisee tulevat riidat! Kyseeseen voi tulla välimiesoikeus tai yleinen alioikeus tai jalkapallojärjestöjen tarjoamat tahot (NDRC) tai FIFAn elimet (PSC) tai kansainvälinen välimiesoikeus (CAS). Yleensä halvimmat tahot ovat jalkapallon omat elimet ja kalleimmat välimiesoikeudet!
- **Määrittele edustajan velvollisuudet ja toimivallan rajat tarkasti.** Mitä edustaja saa puolestasi tehdä ja sopia ja mitä ei ja miten edustajan on toimittava. Sinun ei pidä koskaan antaa edustajalle valtaa kirjoittaa sopimuksia puolestasi.
- **Irtisanominen.** Edustajasopimukset ovat pääsääntöisesti määräaikaisia. Sopimukseen olisi hyvä neuvotella irtisanomista koskeva ehto. Kahden vuoden sopimus ”tuntemattoman” kanssa on paljon 17–25 vuotiaalle ainakin silloin, jos mitään konkreettista ei tapahdu.
- **Sopimuksen kieli.** Sopimukseen on hyvä määritellä, mikä kieli ratkaisee sopimustekstin ja sopimuksen tulkinnan.

- **Yksinoikeus.** Onko vain edustajalla oikeus edustaa sinua eli suljetko muut tahot pois? Yleensä edustajasopimukset ovat yksinoikeussopimuksia, mutta kannattaa miettiä voiko yksinoikeutta antaa heti ilman, että olet nähnyt mitä tapahtuu.
- **Testileirit tai muut vastaavat ehdot.** Yleensä edustajat ”myyvät” omia palveluita nuorille pelaajille lupaamalla näille testileirejä. Harkitse kuinka paljon niitä pitää olla ja jos niistä sovitaan, merkitse se sopimukseen. Muista kuitenkin, että useat seuravierailut ovat ns. ”järjestettyjä” esittely ”juttuja”, jotka eivät tosiasiallisesti edes tähtää ammattilaissopimukseen. Mieti itse, onko sinun etusi mukaista siirtyä juuri nyt! Jatkuva ”näytilläolo tai leireily” voi olla myös vahingollista, ainakin silloin, jos seurojen sarjatason välillä on suuria eroja, koska scoutit keskustelevat keskenään! Jos leirejä luvataan ja ne ovat sinulle tärkeitä, neuvottele sopimukseen irtisanomisehto, jos leirejä ei lupauksista huolimatta tulekaan.

Edustajamääräysten mukaan alle 18-vuotiaalta ei saa periä mitään palkkiota. Jos olet 16-vuotias, mieti, mitä intressiä edustajalla on toimia sinun puolestasi.

Edustajamääräysten mukaan alle 18-vuotiaalta ei saa periä mitään palkkiota. Jos olet 16-vuotias, mieti, mitä intressiä edustajalla on toimia sinun puolestasi.

Pelaajan tulojen rahastointi

Verojen jaksottaminen on perusteltua ainakin silloin, jos urheilu-uran aikana saadut tulot ovat todennäköisesti suuremmat kuin urheilu-uran päättymisen jälkeen ansaitut tulot.

Urheilijalla on oikeus jaksottaa urheilusta saamiaan tuloja, jolloin osa ansiotuloista ei katsota verotettavaksi silloin kun ne on ansaittu, vaan silloin kun ne tosiasiallisesti nostetaan. Tällä tarkoitetaan käytännössä sitä, että urheilija voi minimoida veroja, kun ansiotulojen kertymää ja niistä maksettavaa veroa voidaan jakaa useammalle verovuodelle.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että urheilijan vero - prosentti pienenee vuositasolla verrattuna siihen, että hän maksaisi vuositasolla aina suurempia veroja suuremmista tuloista. Verojen jaksottaminen on perusteltua ainakin silloin, jos urheilu-uran aikana saadut tulot ovat todennäköisesti suuremmat kuin urheilu-uran päättymisen jälkeen ansaitut tulot.

Urheilutuloja voidaan jaksottaa rahastojen kautta. Urheilutuloina pidetään urheilukilpailusta saatuja rahapalkintoja ja muita kilpailemisesta tai pelaamisesta saatuja ja niihin rinnastettavia tuloja sekä urheilemiseen liittyvistä mainossopimuksista tai muista yhteistyösopimuksista saatuja tuloja, jos sopijapuolina ovat urheilija, lajiliitto ja yhteistyötaho yhdessä.

Urheilijalla, jonka verovuoden urheilutulo on ennen tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneiden menojen vähentämistä vähintään 9 600 euroa, on oikeus siirtää urheilutulostaan verovapaasti urheilurahastoon enintään 50 prosenttia urheilutulon bruttomäärästä laskettuna. Maksimimäärä on enintään 100 000 euroa vuodessa.

Urheilurahastossa olevat tulot voidaan pääsääntöisesti tulouttaa 2–10 vuoden aikana urheilu-uran päättymisestä lähtien. Urheilu-ura katsotaan päättyneeksi, jos urheilutulo kahtena peräkkäisenä vuotena jää alle 9 600 euron eikä urheili - ja osoita urheilijarahastolle jatkavansa urheilu-uraansa taikka jos vammautumisen tai urheilijan rahastolle tekemän ilmoituksen vuoksi urheilu-ura on päättynyt.

Edellä kerrotut summat saattavat muuttua vuosittain verolakien muutosten myötä. Jos urheilija kuolee, valmennusrahastossa ja urheilijarahastossa olevat varat katsotaan kokonaisuudessaan kuolin vuoden veronalaiseksi ansiotuloksi.

Henkilökuva
Mika Palmgren

Jalkapallon Pelaajayhdistyksen lakimies

- Urheilun kansainvälisen välimiesoikeuden CAS:n (Court of Arbitration for Sport; Lausanne, Sveitsi) välimiestuomarina toimiminen vuodesta 2002 lukien.
- Jalkapallon EM-kisojen välimiesoikeustuomari Ranska 2016
- Jalkapallon MM-kisojen välimiesoikeustuomari Brasilia 2014
- Jalkapallon EM-kisojen välimiesoikeustuomari Puola/Ukraina 2012
- Jalkapallon MM-kisojen välimiesoikeustuomari Etelä-Afrikka 2010
- Nyrkkilyliiton kurinpitovaliokunnan puheenjohtajuus
- Urheilun oikeusturvalautakunnan jäsenyys 1990-luvulta lukien
- Suomen ensimmäisen kansainvälisen jalkapalloliiton FIFA:n lisenssoima pelaaja-agentti 1997
- Jalkapallon pelaajayhdistyksen asiantuntijalakimies vuodesta 1994.
- Urheilun eettisen neuvottelukunnan jäsenyys
- Urheilu ja oikeus lehden päätoimittajana toimiminen
- Urheiluoikeuden yhdistyksen hallituksen jäsenyys
- Urheilua koskevien lainsäädäntötyöryhmien jäsenenä toimiminen
- Yhden euroopan suurimman nuorisojalkapalloturnauksen Helsinki Cupin lakimiehenä toimiminen
- Oikeustieteen lisensiaatti, varatuomari
- Urheiluoikeudelliset asianajotehtävät esimerkiksi:
  - Urheilijan sopimusoikeudellinen asema Korkein oikeus 1995:145
  - Urheilijan vuosilomaoikeus TyöNeuvosto 3/1996
  - Urheilijan työsuhdeturva / sopimuksen purkaminen Korkein Oikeus 2000:50
  - Urheilijan työttömyysturva Vakuutusoikeus 23.1.1997
  - Urheilijan tapaturmaeläkkeeseen liittyvän eläkkeen laskenta Korkein Oikeus 2008:103
  - Urheilijan oikeus vahingonkorvaukseen mediassa tapahtuneen kirjoittelun johdosta Helsingin Hovioikeus 30.9.2009.

Yhteystiedot

Jalkapallon Pelaajayhdistys, Aurakatu 22, 20100 Turku
Puh. 0400 526 840, 020 746 3738, fax 020 746 37 21
e-mail info@lakitoimistopalmgren.fi

FIFA · FIFPro
RECOGNISE
RESIST
REPORT
say no to match-fixing
SAY NO
2
MATCH-FIXING
RED BUTTON
Download on the
App Store
GET IT ON
Google Play
JALKAPALLON
PELAAJAYHDISTYS
PELIN JA PELAAJAN PUOLELLA